

Podsumowanie wraz z Uzasadnieniem do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Radom na okres 2026-2035

Poniższe podsumowanie wraz z uzasadnieniem sporządzono na podstawie Art. 42 pkt. 2 i 55 pkt. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Radom został wykonany według stanu na dzień 01.01.2026 r. w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu, a także w oparciu o „Instrukcję urządzania lasu” będącą załącznikiem do zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. oraz o nowelizację „Instrukcji Urządzania Lasu” będącą załącznikiem do zarządzenia nr 75 Dyrektora Generalnego LP z dnia 5 grudnia 2019 r.

Zadania gospodarcze, w tym wielkość pozyskania zaplanowano w sposób pozwalający na zrównoważone gospodarowanie zasobami przyrodniczymi Nadleśnictwa zachowując wielofunkcyjny charakter lasów. Określając działania gospodarcze dla poszczególnych pododdziałów analizowano wpływ na walory przyrodnicze opisane w Programie Ochrony Przyrody tj.: gatunki roślin i zwierząt oraz siedliska przyrodnicze.

Lasy ochronne dla Nadleśnictwa Radom ujęte w projekcie planu urządzenia lasu zostały przyjęte na podstawie z Decyzji Ministra Środowiska Znak sprawy DLOPiK-L-lp-0233-12/06 z dnia 27.07.2006 r.

Dokument zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko tj.:

I. Przeprowadzono konsultacje społeczne poprzez:

- zwołanie i przeprowadzenie Komisji Założeń Planu, Narady Techniczno-Gospodarczej,

- wyłożenie w dniach 23.08.2023 - 15.09.2023 r. do publicznego wglądu w siedzibie Nadleśnictwa i RDLP w Radomiu założeń do planu urządzenia lasu w postaci protokołu z KZP - w tym okresie nie wniesiono uwag, wniosków i opinii do dokumentu,

- wyłożenie do publicznego wglądu projektu planu urządzenia lasu w siedzibie Nadleśnictwa i RDLP w Radomiu w dniach - 13.02.2026 r. - 09.03.2026 r. - w wyniku przeprowadzonych konsultacji/wyłożenia do publicznego wglądu wpłynęły uwagi do projektu planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania na środowisko dla Nadleśnictwa Radom od następujących osób/organizacji:

- Ekologiczne Gospodarstwo Rolne,
- ZaDrzew ZaKrzew,
- Uwaga osoby prywatnej,
- Stowarzyszenie Radomianie dla Demokracji,
- Stowarzyszenie Orzeł i Reszka,
- Stowarzyszenie Lepszy Radom,
- Mieszkaniec i użytkownik Lasu Kapturskiego, Zespół Konsultacyjny ds. Współpracy Samorządu z Organizacjami Pozarządowymi przy prezydencie miasta Radomia, Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Radomskiej oraz Stowarzyszenie Droga Mleczna.

Ekologiczne Gospodarstwo Rolne

1. Ochrona ekotonu i nasypu rowu granicznego

Wnoszę o całkowite wyłączenie z użytkowania rębного drzewostanu na nasypie rowu stanowiącego granicę lasu i pól wsi Zadobrze (po lewej stronie drogi gruntowej prowadzącej do Leśniczówki). Drzewa te (sosny, brzozy, buki) tworzą unikalny mikroklimat i są kluczowymi miejscami gniazdowania dzikich ptaków.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Wskazany nasyp jest rowem granicznym od gruntów prywatnych, są to wydzielania 98 t i 99 I w leśnictwie Zadobrze i stanowi rodzaj powierzchni: DROGI L (drogi leśne). Ze względu na istniejącą sukcesję w obecnym opisie taksacyjnym wydzielania te opisano z zadrzewieniem Dąb 55lat, Osika 35 lat Brzoza 60 lat, Sosna 50 lat, mjsc. Grab oraz nie projektowano wskazówek gospodarczych dotyczących użytkowania.

Ponieważ na sąsiadujących działkach prywatnych również postępuje proces sukcesji rów ten nie stanowi już granicy polno-leśnej. Droga ta jest w docelowej sieci drogowej (dojazd pożarowy nr 13). W ramach budowy nowego dojazdu pożarowego zadrzewienie zostanie prawdopodobnie usunięte. Utrzymanie dojazdów pożarowych wynika obowiązku nadleśnictwa uzgodnionego z Wojewódzkim Komendantem PSP. Na dzień dzisiejszy nie można jednak wskazać konkretnego roku rozpoczęcia inwestycji.

Ponadto na gruntach Nadleśnictwa Radom zasady kształtowania stref ekotonowych obejmujących granicę polno-leśną zostały określone w Planie Urządzania Lasu w części Program Ochrony Przyrody w rozdziale pt. Kształtowanie granicy polno-leśnej. Zgodnie z wymienionymi zasadami pozostawienie, kształtowanie stref ekotonowych będzie realizowane na etapie wykonania użytkowania rębного.

2. Ochrona drzew o wymiarach pomnikowych i subpomnikowych

Wnoszę o nadanie statusu drzew biocenotycznych i bezwzględne zachowanie: • Dębu szypułkowego rosnącego vis-a-vis Leśniczówki Zadobrze (obwód ok. 370 cm na wys. 130 cm).

• Dębów przy skrzyżowaniu z drogą pożarową „Jastrzębską” (obwody 310 cm i 304 cm). • Starych sosen ze spalarni żywiczarskimi oraz starych dębów po prawej stronie drogi przed skrzyżowaniem do Leśniczówki.

Sposób rozpatrzenia uwag.

- Dąb szypułkowy rosnący vis-a-vis Leśniczówki Zadobrze – na rowie granicznym w oddziale 99j – zostanie ujęty w programie ochrony przyrody jako cenne drzewo do pozostawienia,
- Trzy sztuki dębów przy skrzyżowaniu z drogą pożarową „Jastrzębską” – na granicy pola lasu w oddziale 113b - zostaną ujęte w programie ochrony przyrody jako cenne drzewo do pozostawienia,
- Stare sosny ze spalarni żywiczarskimi oraz stare dęby po prawej stronie drogi przed skrzyżowaniem do Leśniczówki – jest to grupa 14 drzew wzdłuż drogi leśnej, stare dęby przed skrzyżowaniem do Leśniczówki stanowi grupa 5 drzew oraz obok grupa 6 sosn (w rozwidleniu dróg, wiek ok. 130 lat, te są bez spał żywiczarskich) - wszystkie drzewa w wydzielaniu 99b. Na bieżące 10 lat w wydzielaniu do wykonania zaplanowano TP. Drzewa te zostaną wpisane do programu ochrony przyrody jako drzewa biocenotyczne do pozostawienia bez użytkowania.

3. **Ochrona zasobów wodnych i mokradeł** Wnoszę o wyłączenie z gospodarki leśnej terenów podmokłych u źródeł rzeki Dobrej (ok. 100 m za drogą pożarową) oraz w dolinie rzeki Ćwiertowej. Postuluje o priorytetowe traktowanie funkcji retencyjnej tych obszarów, zgodnie z wytycznymi „Strategii ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce do 2030 r.”.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Tereny podmokłe u źródeł dopływu Leniwej (nazwa Dobra) są wyłączone z użytkowania decyzją Nadleśniczego (znajdują się w kategorii OCP 1) – oddziały 113 b, c, d, f oraz 101i w leśnictwie Zadobrze. Przy czym fragment rowu przebiegający przez grunty LP wcześniej wymienione nie jest w zarządzie LP (działka 451 w obrębie Kieszek – wody płynące). Również teren w oddziale 98, 81 i 80 leśnictwa Zadobrze stanowiący podmokłe ekosystemy OIJ, Lw i LMw przylegające do rowu doprowadzającego wodę do zbiornika ppoż (tzw. Ćwiertowa) zostały Wyłączone z użytkowania (OCP 1).

Zgodnie z kodeksem dobrych praktyk w zakresie gospodarki leśnej oraz programem ochrony przyrody stanowiącym część planu urządzania lasu na etapie realizacji planu będzie wyznaczony w drzewostanie ekoton obejmujący bezpośrednie sąsiedztwo koryta rzeki stanowiąc strefę buforową obejmującą 25 m bez cięć zupełnych. Jednocześnie lasy na siedliskach bagiennych nie podlegają użytkowaniu.

4. **Zagospodarowanie turystyczno-edukacyjne** Wnoszę o uwzględnienie w planie lokalizacji tablic informacyjnych (rzeka Dobra, rzeka Ćwiertowa) oraz niewielkiego tarasu obserwacyjnego przy przepływie w Zadobrze, co wpisuje się w społeczne funkcje lasu i pozwoli na bezpieczne udostępnianie walorów przyrodniczych bez szkody dla ekosystemu.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W ramach tworzenia pPUL nie są planowane szczegółowe wytyczne odnośnie zagospodarowania turystyczno-edukacyjnego. Pozostaje to w gestii Nadleśniczego.

Nadleśnictwo nie planuje oznaczać rowów nazwami zwyczajowymi. Przed miejscowością Zadobrze znajduje się tablica z nazwą rzeki Dobra w formie F-4 - znak drogowy, pionowy, uzupełniający w pasie drogi powiatowej. Co do budowy tarasu widokowego to miejsce przy przepływie nie jest miejscem bezpiecznym. Wspomniany w piśmie chodnik w miejscowości Zadobrze będzie tylko przy drodze asfaltowej i będzie się kończył ok. 500

m przed wnioskowaną lokalizacją. Poza tym przy przepuszczeniu droga jest wąska, bez pobocza i lokalizowanie tam miejsca widokowego stwarza potencjalne zagrożenie dla uczestników ruchu i korzystających z takiego pomostu. Można rozważyć wytyczenie ścieżki po północnej skarpie nad terenem podmokłym w kierunku wspomnianego w piśmie dębu. Ze względu na charakter terenu obszar ten powinien utrzymać charakter krajobrazowo-naturalny bez zabudowy infrastrukturą turystyczną.

ZaDrzew ZaKrzew

1. *Konieczna jest przede wszystkim szeroka ochrona śródleśnych bagien, mokradeł, sadzawek i rzek. Bardzo dobrze wspominamy możliwość współpracy na polu powołania Rezerwatu Szabasówka w Leśnictwie Łaziska. Dlatego też chcielibyśmy kontynuować tę współpracę i dążyć do powoływania takich form ochrony przyrody jak rezerваты czy użytki ekologiczne na terenie nowych obszarów.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Wszystkie formy ochrony przyrody występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa ujęte są w programie ochrony przyrody. Nadleśnictwo na bieżąco współpracuje z organami odpowiedzialnymi za ochronę przyrody (RDOŚ, gminy), które odpowiadają za powoływanie nowych form ochrony przyrody.

2. *Należy szczególną ochroną otoczyć wszelkiego rodzaju ekosystemy rzeczne, mokradłowe i wodno-błotne. Proponujemy powoływanie użytków ekologicznych (lista szczegółowa do ustalenia). Dla przykładu w Lesie Obleskim posiadamy obecnie blisko siebie kilka mokradeł i terenów bagnistych. Dwa z nich są chronione jako Użytek Ekologiczny 141 oraz Użytek Ekologiczny 142. Na południe od nich znajduje się śródleśne bagno (adres: 16-11-2-08-45-n-00). Naszym zdaniem powinien także być on objęty taką ochroną. Analogicznie Użytek Ekologiczny 139 w miejscowości Stefanów (gmina Przytyk) powinien być rozszerzony o dodatkowe wydzielenie (16-11-2-08-34-c-99). Takich obszarów rzecz jasna jesteśmy w stanie zidentyfikować więcej.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Postulat ochrony ekosystemów mokradłowych i wodno-błotnych został zawarty w programie ochrony przyrody. Powyższe ekosystemy, w większości, zostały ujęte w wykazie obszarów cennych przyrodniczo (tzw. OCP). Za powołanie nowych użytków ekologicznych odpowiadają rady gmin.

3. *Oprócz lasów olszynowych i innych terenów podmokłych szczególną ochroną powinno się otoczyć doliny rzeczne przepływające przez teren Lasów Państwowych. Przykładem takiej rzeki jest Dobrzyca, która zachowała swój naturalny, meandrujący charakter jedynie na terenie miejscowości Oblas (W250920019-103-c-00) a także starorzeczka Radomki w miejscowości Stary Młyn. (16-11-2-08-55-c-00). Niepokoi nas, że w projekcie PUL-u przewidziano tutaj rębnie IIIB. Naszym zdaniem prowadzenie wycinek tak blisko unikatowych i cennych ekosystemów w tym lesie nie powinno w ogóle mieć miejsca.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Zgodnie z kodeksem dobrych praktyk w zakresie gospodarki leśnej oraz programem ochrony przyrody stanowiącym część planu urządzania lasu na etapie realizacji planu będzie wyznaczony w drzewostanie ekoton obejmujący bezpośrednie sąsiedztwo koryta rzek stanowiąc strefę buforową obejmującą 25 m bez cięć zupełnych. Jednocześnie lasy na siedliskach bagiennych nie podlegają użytkowaniu.

4. *Tam gdzie to możliwe, wnosimy o zasypywanie rowów melioracyjnych bądź budowę zastawek. Rowy melioracyjne przyczyniają się do powiększania skutków suszy, które mają negatywny wpływ na przesuszone lasy. Należy wykonać zatem analizy, na podstawie których będzie można*

wyznaczyć śródleśne rowy, które są możliwe do zasypania. Takie działania mogą się przyczyniać do powstawania nowych, cennych terenów podmokłych (oczywiście nie mamy na myśli rowów melioracyjnych przy samych głównych drogach przeciwpożarowych. Aczkolwiek nawet przy nich można budować niewielkie zastawki bądź oczka wodne. (Takie rozwiązania zaobserwowałem przy ostatnio przebudowanym Gościńcu Wareckim między wsiami Urbanów a Grabowy Las).

Sposób rozpatrzenia uwag.

Projekt PUL nie wyznacza szczegółowych działań w zakresie gospodarki wodnej. Tego typu działania realizowane są w ramach odrębnych, zewnętrznych programów, projektów oraz inicjatyw. Jednocześnie informujemy, że Nadleśnictwo Radom posiada aktualne studium hydrologiczne, sporządzone w 2025 roku, które stanowi podstawę do planowania i wdrażania działań związanych z retencją wodną oraz kształtowaniem stosunków wodnych na jego terenie.

5. *Wnosimy o to, aby w przypadku zidentyfikowania działalności bobrów na terenie Lasów Państwowych, nie niszczyć bobrzyc tam ani nie wnosić o pozwolenia na odstrzał do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Odpowiednie zapisy dotyczące nie niszczenia bobrzyc tam zawarte są w programie ochrony przyrody w tabeli nr 119 i 182 oraz tabeli XXIII.

6. *Dodatkowo należy zapewnić strefy buforowe (coś w rodzaju otuliny) przeprowadzając wycinki na wydzieleniach mniej cennych, lecz okalających tereny bagien, rzek, torfowisk i mokradeł. Taka strefy ekotonowe są bardzo ważne, aby nie narazić tych miejsc na dalszą degradację, dlatego takie „otuliny” powinny mieć co najmniej kilkadziesiąt metrów szerokości, aby zapewnić nieprzerwane, naturalne otoczenie drzew.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

W oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej oraz programem ochrony przyrody stanowiącym część planu urządzania lasu na etapie realizacji planu będą wyznaczane w drzewostanie strefy buforowe.

7. *Wnosimy także o to, aby takie strefy ekotonowe były standardem na granicach wydzieleni objętych wycinkami. Chcąc pogodzić funkcję gospodarczą oraz rekreacyjną największym negatywnym oddziaływaniem na tę drugą wykazują się rębnie całkowite, które są zbliżone maksymalnie do dróg publicznych, szlaków pieszych, rowerowych i nordic walking. Występowanie tych stref wizualnie zapewnia strefę przejściową między drogami a obszarem objętym wycinką. Zapewnienie to większy komfort poruszania się takimi drogami, gdzie od terenu rębni oddziela nas kilku bądź kilkunastometrowy pas drzew, które nie zostały wycięte (kolokwialnie mówiąc, nie razi po oczach). O taki sposób przeprowadzania wycinek prosimy wszędzie, gdzie takie wydzielenie przewidziane do wycinki graniczy z drogami asfaltowymi i gruntowymi szlakami rowerowymi. (Oczywiście wyjątkiem są drzewa uschnięte i zamierające. Oczywiście ze względów bezpieczeństwa oczywiście rozumiemy i sami prosimy, by takie pojedyncze drzewa usuwać z pasów ekotonowych przy drogach). O Konkretny i specyficzny przykład zastosowania takiego ekotonu prosimy przy przeprowadzaniu wycinki przy wydzieleniu 16-11-2-08-39-a-00. (Wyłączając to zdanie z tonu formalnego – budują tam teraz pod lasem Dino i fajnie byłoby, gdyby między tą działką a lasem został właśnie taki niewycięty ekoton, a my wychodząc ze sklepu moglibyśmy spędzać czas pod ścianą lasu).*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Obowiązek kształtowania stref ekotonowych opisany jest w formie wytycznych w programie ochrony przyrody w rozdziale o kształtowaniu stref ekotonowych. Strefy te wyznaczane są na etapie realizacji PUL.

8. *Kontynuując temat ekotonów oczywiście wnosimy o to, aby wszelkie rębnie przeprowadzane w wydzielaniach krańcowych lasów, które graniczą z przestrzeniami otwartymi i rolniczymi, również zawierały takie ekotony, które oprócz wizualnych funkcji dalej pełniłyby funkcję hamowania erozji wietrznej i dawały lepsze warunki wzrostu dla nowego pokolenia lasu.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Obowiązek kształtowania stref ekotonowych opisany jest w formie wytycznych w programie ochrony przyrody w rozdziale o kształtowanie stref ekotonowych. Strefy te wyznaczane są na etapie realizacji PUL.

9. *Innym cennym elementem, który można znaleźć na terenie lasu są drzewa o potencjalnym charakterze pomnikowym. Chcemy, aby w każdym leśnictwie oprócz drzew biocenotycznych czy dziuplastych (co jest już całe szczęście standardem i to doceniamy) zostawiać także dorodne drzewa (niezależnie od gatunku: czy to dęby czy sosny), które mają potencjał na objęcie ochroną pomnikową. Oczywiście nie każde drzewo musi z automatu stać się pomnikiem i trafić do Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, ale chcemy aby każdy mieszkaniec okolicy miał okazję, oprócz drzew o pospolitym rozmiarze, podziwiania także tych największych, o dużym obwodzie i potężnej koronie. Naszym zdaniem zbyt dużo dorodnych drzew jest wycinanych, co dowodzi również fakt, iż na terenie gmin Regionu Radomskiego mamy niewiele pomników przyrody.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Lista drzew cennych zinwentaryzowanych w ramach PUL została zamieszczona w rozdziale 4.3 POP w tabeli 136.

Ustanowienie pomników przyrody należy do kompetencji gminy.

10. *To samo tyczy się zostawiania rzadkich gatunków drzew. Przykładowo, jeśli w grupie kilkudziesięciu sosen pojawi się jeden, dorosły buk, warto go zostawić. Przykładowo, takiego buka zostawiono przy drodze leśnej prowadzącej z miejscowości Oblas z ulicy Kasztanowej do Zakrzewskiej Woli.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

RDLP w Radomiu posiada wewnętrzną procedurę oznaczania oraz inwentaryzowania drzew biocenotycznych (Zarządzenie nr 3/2021), zgodnie z którą Nadleśnictwo Radom ma obowiązek wyznaczania oraz prowadzenia wykazu takich drzew.

11. *W przypadku stwierdzenia gatunków chronionych roślin podczas cięć pozostawiać najlepiej wykształcone płaty w kępach ekologicznych.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Zapisy odnośnie prowadzenia prac gospodarczych w przypadku stanowisk gatunków chronionych zostały zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 wykonanej do projektu planu urządzenia lasu oraz opisane w wytycznych programu ochrony przyrody. Na etapie realizacji PUL Nadleśnictwo ma obowiązek oznaczać stanowiska gatunków chronionych zgodnie z kodeksem dobrych praktyk.

12. *Zalecamy zostawiania zwiększonej ilości martwego drewna na miejscach rębni bądź trzebieży celem wytwarzania nowych siedlisk dla małych ssaków, gadów i owadów a także polepszania warunków glebowych runa leśnego.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Program ochrony przyrody zawiera zalecenia dotyczące pozostawiania drewna martwego w lasach gospodarczych w różnych fazach rozwojowych drzewostanu. Na etapie realizacji cięć rębnych pozostawiane są kępy i grupy drzew oraz pojedyncze drzewa do naturalnego rozkładu.

13. *Nie przeprowadzać wycinek w okolicach miejsc dziedzictwa kulturowego. Zostawiać wszelkie kapliczki i krzyże na drzewach leśnych, nie zdejmować ich a w otoczeniu kapliczek, pomnikowych i krzyży znajdujących się na terenie wydzieleń przeznaczonych do wycinki, tworzyć bufory ekotonowe (tak aby na tle takiej kapliczki nie było widać rębni).*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Znane miejsca dziedzictwa kulturowego podane są w programie ochrony przyrody. Zapisy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej wskazują na niestosowanie rębni zupełnej w miejscach pamięci narodowej i kultu religijnego.

14. *Wnosimy o to, aby wziąć pod uwagę funkcję społeczną lasów w sąsiedztwach dużych skupisk ludzkich. Szczególnym przykładem jest tutaj Las Kapturski, który był typowany jako Las Społeczny dla miasta Radomia. Jest to Las szczególny, na terenie którego przeprowadzano stanowczo za dużo wycinek. Byliśmy świadkami wielu sygnałów od strony mieszkańców Radomia i innych społeczników, aby wycinki w tym lesie ograniczyć do absolutnego minimum. My również pod tymi prośbami się podpisujemy. Według projektu PULu przewidziane są tutaj jedynie rębnie IV, co nas cieszy. Mamy nadzieję, że przeprowadzane wycinki będą niewielkie i tylko punktowe.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Kompleks „Kaptur” został uwzględniony jako obszar lasów o wiodącej funkcji społecznej. Został zaliczony do strefy intensywnego oddziaływania społecznego. Powyższa decyzja została podjęta, między innymi, w oparciu o prace Zespołu Lokalnej Współpracy składającego się z przedstawicieli lokalnej społeczności. Zadania gospodarcze zapisane w projekcie PUL dla tego kompleksu leśnego, mają w pierwszym rzędzie zabezpieczyć bezpieczeństwo przebywających tam osób oraz zachować ciągłość i estetykę krajobrazu leśnego. Prace gospodarcze związane z niezbędną przebudową drzewostanów w kierunku składów gatunkowych z przewagą gatunków drzew liściastych zostały rozłożone na wiele lat. Plan urządzenia lasu przewiduje tutaj zastosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia. Wzdłuż szlaków turystycznych oraz tras spacerowych zostaną zachowane właściwe strefy ekotonowe.

15. *Planując rębnie na terenie wydzieleń, które porostają drzewa w wieku rębnych prosimy o wyznaczanie obszarów tak zwanych potencjalnych starolasów, w których nie będą wykonywane rębnie całkowite ani gniazdowe. Chcemy aby w każdym większym kompleksie leśnym znajdował się fragment lasu z conajmniej 100-letnim drzewostanem, na terenie którego nie będą przeprowadzane wycinki inne niż charakterystyczne dla rębni IV. Takimi starolasami, na terenie których nie powinno się planować wycinek mogą być wydzielania **16-11-2-08-42-b-00**, **16-11-2-08-40-d-00**, **16-11-2-08-43-a-00**, **16-11-2-08-45-c-00** w Lesie Obleskim czy np **16-11-2-04-22-j-00** przy samej siedzibie Nadleśnictwa Radom. Rosną tam ponad stuletnie sosny i dęby.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

16-11-2-08-42-b-00 – drzewostan w trakcie przebudowy na siedlisku lasu świeżego. Aktualnie górne piętro lasu stanowi sosna pospolita z dębem oraz miejscami grabem i lipą. W odnowieniu znajduje się jodła oraz dąb na powierzchni 70 %, młode pokolenie wymaga odslaniania, a gatunek sosna obcy ekologicznie dla tego siedliska stopniowo będzie usuwany za pomocą cięć rębnych - odslaniających. Realizacja przebudowy i dostosowania składu gatunkowego do siedliska jest obowiązkiem wynikającym z ustawy o lasach.

16-11-2-08-40-d-00 – jest to drzewostan młody z warstwą przestojów (stary pozostawionych drzew), w PUL nie planuje się uprzątnięcia przestojów.

16-11-2-08-43-a-00 – drzewostan zgodny z siedliskiem projektuje się inicjowanie odnowienia naturalnego na całej powierzchni oraz wykorzystanie II piętra jako przyszłościowe.

16-11-2-08-45-c-00 - drzewostan zgodny z siedliskiem projektuje się wymianę pokoleniową z odnowieniem dębu oraz odslanianie podrostu jodłowego. Planowane cięcia w najbliższym okresie gospodarczym łącznie obejmą powierzchnię ok. 0,4 ha w formie cięć gniazdowych.

16-11-2-04-22-j-00 – drzewostan nie objęty użytkowaniem, nie projektuje się cięć.

Obecnie w RDLP Radom prowadzona jest inwentaryzacja starolasów jeżeli wskazane wyżej wydzielania zostaną zakwalifikowane jako starolasy wówczas działania gospodarcze zostaną wstrzymane.

16. *Jako ostatnią uwagę wnosimy, by w ramach odnowień leśnych rozważyć nasadzenia alejowe wzdłuż niektórych odcinków dróg leśnych, tak aby tworzyć nowe, śródleśne aleje niezależne od otaczających je odnowień leśnych. Takie aleje są często spotykane na terenie Lasów Państwowych w zachodnich województwach. Chcielibyśmy widzieć taką formę krajobrazu leśnego także na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu. Jako preferowany gatunek proponujemy przede wszystkim dęby, klony i lipy, jako gatunki rodzime i optymalne dla alei.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Możliwość wprowadzania nasadzeń alejowych wzdłuż wybranych dróg leśnych będzie analizowana przez Nadleśnictwo Radom na etapie planowania i realizacji odnowień leśnych, z uwzględnieniem lokalnych warunków siedliskowych, wymogów gospodarki leśnej oraz zasad bezpieczeństwa i utrzymania dróg. Dobór gatunków rodzimych, takich jak dęby, klony i lipy, może stanowić wartościowe uzupełnienie kształtowania krajobrazu leśnego oraz zwiększania walorów przyrodniczych i estetycznych terenów leśnych. Ponadto, Nadleśnictwo chroni istniejące cenne aleje drzew, o ile występują na gruntach w jego zarządzie (np. szkółka leśna w Orońsku – aleja drzew o statusie pomnika przyrody).

Odpowiedni zapis dotyczący tworzenia nasadzeń alejowych został dodany w programie ochrony przyrody w rozdziale 8.3.

Stowarzyszenie Radomianie dla Demokracji

1. *Wnosimy o wprowadzenie do planu urządzania lasu zapisów ograniczających **skalę ingerencji w drzewostany w strefach intensywnie użytkowanych przez mieszkańców oraz mających szczególne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe.***

Sposób rozpatrzenia uwag.

W ramach projektu PUL dla Nadleśnictwa Radom na lata 2026-2023 ustanowiono obszary lasów o zwiększonej funkcji społecznej z podziałem na strefy intensywnego oraz zrównoważonego oddziaływania społecznego. Projektowane zabiegi gospodarcze uwzględniają wiodące funkcje społecznej.

2. *W szczególności postulujemy **wprowadzenie zakazu prowadzenia rębni oraz innych silnych ingerencji w drzewostan w bezpośrednim sąsiedztwie dróg leśnych i publicznych**, a także przy szlakach komunikacyjnych, pieszych i rowerowych. Wzdłuż takich tras powinna zostać ustanowiona strefa ochronna o szerokości co najmniej 10 metrów od krawędzi drogi lub osi ścieżki, w której dopuszczalne będą wyłącznie zabiegi pielęgnacyjne o charakterze selekcyjnym oraz działania związane z bezpieczeństwem użytkowników (np. usuwanie drzew bezpośrednio zagrażających bezpieczeństwu).*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Obowiązek kształtowania stref ekotonowych opisany jest w formie wytycznych w programie ochrony przyrody w rozdziale o kształtowaniu stref ekotonowych. Strefy te wyznaczane są na etapie realizacji PUL.

3. *Wnosimy również o **ograniczenie stosowania rębni zupełnych**. Powierzchnia pojedynczej zręby nie powinna przekraczać 15 arów, a jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach — maksymalnie 20 arów, przy czym każdorazowo powinno to wymagać odrębnego uzasadnienia przyrodniczego i gospodarczego. Rozdrobnienie powierzchni zrębowych sprzyja zachowaniu ciągłości siedlisk leśnych, ogranicza negatywny wpływ na krajobraz oraz umożliwia skuteczniejszą naturalną odnowę drzewostanu.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Wielkości powierzchni na których prowadzone jest użytkowanie rębne a następnie odnowienie lasu są zdefiniowane w wewnętrznym dokumencie Lasów Państwowych jakim są Zasady Hodowli Lasu. Dokument ten określa ramowo techniczne zasady wykonywania prac w zakresie gospodarki leśnej. Sposoby prowadzenia działań gospodarczych, rodzaje cięć oraz metody odnowienia lasu są dostosowane do warunków siedliskowych, a także struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Powierzchnie 0,15 ha lub 0,20 ha wytwarzają dla odnowienia warunki osłony bocznej i częściowo górnej, jako takie nie są zaliczane do zrębów zupełnych. Na powierzchniach o tej wielkości wprowadza się młode pokolenie gatunków liściastych, głównie dębu oraz buka. Dodatkowo w ramach realizacji prac związanych z użytkowaniem rębnym drzewostanów pozostawiane są kępy i grupy drzew oraz pojedyncze drzewa do naturalnego rozkładu.

4. *Postulujemy także **odejście od powszechnego stosowania ogrodzeń wokół młodych nasadzeń**. Grodzenia powinny być stosowane jedynie w sytuacjach wyjątkowych i na możliwie krótki okres, gdy inne, mniej inwazyjne metody ochrony upraw leśnych okażą się niewystarczające. W pierwszej kolejności należy stosować rozwiązania alternatywne, takie jak dobór gatunków bardziej odpornych na zgryzanie, punktowe zabezpieczenia sadzonek, środki odstraszające zwierzyńę lub inne metody ograniczające presję zwierzyńy bez fragmentowania przestrzeni leśnej.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Grodzenia upraw leśnych są wykonywane w związku z występowaniem wysokich stanów zwierzyńy płowej, która powoduje uszkodzenia lub zniszczenie młodego pokolenia drzewostanu. Grodzenia w uprawach leśnych (uprawach i młodnikach) stosuje się do momentu, w którym drzewka osiągną wysokość, zapewniającą im bezpieczeństwo przed zgryzaniem przez zwierzyńę, po tym okresie siatka jest demontowana.

5. *Wnosimy również o wprowadzenie w **planie jednoznacznego obowiązku utrzymywania istniejących szlaków spacerowych, turystycznych i rekreacyjnych w stanie umożliwiającym ich bezpieczne użytkowanie przez mieszkańców**. Obejmuje to w szczególności regularne przeglądy stanu szlaków, usuwanie powalonych drzew blokujących przebieg tras oraz ograniczenie prowadzenia prac leśnych powodujących trwałe zniszczenie nawierzchni ścieżek i dróg wykorzystywanych przez użytkowników lasu.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Nadleśnictwo prowadzi działania w zakresie zachowania bezpieczeństwa wzdłuż szlaków turystycznych i rekreacyjnych. Działanie te polegają na corocznym przeglądzie pod kątem bezpieczeństwa oraz ewentualnym usuwaniu drzew stwarzających zagrożenie dla użytkowników szlaków. W przypadku zniszczeń infrastruktury drogowej

związanych z działaniami gospodarczymi, nadleśnictwo stara się na bieżąco usuwać ewentualne niedogodności.

6. *Jednocześnie proponujemy wyznaczenie na terenie lasu **sieci ścieżek i szlaków ekologicznych pełniących funkcję edukacyjną i przyrodniczą**. Szlaki takie powinny być prowadzone w sposób minimalizujący ingerencję w środowisko, a ich funkcjonowanie może sprzyjać ukierunkowaniu ruchu turystycznego na wyznaczone trasy, ograniczając presję na inne fragmenty lasu.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Nadleśnictwo w miarę możliwości tworzy ścieżki edukacyjno-przyrodnicze uwzględniając jak najmniejszą ingerencję w środowisko. W projekcie planu urządzania lasu zamieszcza się informacje o elementach infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz obiektach edukacyjnych, lokalizacja takich obiektów wnoszona jest na mapę zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego.

7. *Postulujemy ponadto wzmocnienie zapisów dotyczących **ochrony elementów zwiększających różnorodność biologiczną lasu**, w szczególności poprzez pozostawianie drzew starych, dziuplastych oraz fragmentów martwego drewna w drzewostanach. Elementy te stanowią ważne siedliska dla licznych gatunków organizmów i mają istotne znaczenie dla stabilności ekosystemu leśnego.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Program ochrony przyrody jest składnikiem Planu Urządzenia Lasu, który zawiera wykazy zidentyfikowanych elementów różnorodności na podstawie dostępnych informacji. Powyższy dokument zawiera również wytyczne dotyczące ochrony różnorodności biologicznej w ramach prowadzenia gospodarki leśnej. Ponadto na bieżąco prowadzona jest współpraca z instytucjami ochrony przyrody oraz organizacjami społecznymi.

8. *Wnosimy także o wprowadzenie **stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz terenów wilgotnych, w których nie będą prowadzone zręby zupełne ani intensywne prace z użyciem ciężkiego sprzętu**. Takie rozwiązanie sprzyja ochronie stosunków wodnych, ogranicza erozję gleby oraz zwiększa odporność ekosystemów leśnych na skutki zmian klimatu.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Ochrona stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz terenów wilgotnych jest realizowana w ramach gospodarki leśnej w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Działania w tym zakresie są również przewidziane na podstawie zapisów Instrukcji Ochrony Lasu oraz Zasad Hodowli Lasu.

Uwaga osoby prywatnej

1. *Wnosimy o wprowadzenie do planu urządzania lasu zapisów ograniczających **skalę ingerencji w drzewostany w strefach intensywnie użytkowanych przez mieszkańców oraz mających szczególne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe**.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

W ramach projektu PUL dla Nadleśnictwa Radom na lata 2026-2023 ustanowiono obszary lasów o zwiększonej funkcji społecznej z podziałem na strefy intensywnego oraz zrównoważonego oddziaływania społecznego. Projektowane zabiegi gospodarcze uwzględniają wiodące funkcje społecznej.

2. *W szczególności postulujemy **wprowadzenie zakazu prowadzenia rębni oraz innych silnych ingerencji w drzewostan w bezpośrednim sąsiedztwie dróg leśnych i publicznych**, a także przy szlakach komunikacyjnych, pieszych i rowerowych. Wzdłuż takich tras powinna zostać ustanowiona strefa ochronna o szerokości co najmniej 10 metrów od krawędzi drogi lub osi ścieżki, w której dopuszczalne będą wyłącznie zabiegi pielęgnacyjne o charakterze selekcyjnym oraz działania związane z bezpieczeństwem użytkowników (np. usuwanie drzew bezpośrednio zagrażających bezpieczeństwu).*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Obowiązek kształtowania stref ekotonowych opisany jest w formie wytycznych w programie ochrony przyrody w rozdziale o kształtowaniu stref ekotonowych. Strefy te wyznaczane są na etapie realizacji PUL.

3. *Wnosimy również o **ograniczenie stosowania rębni zupełnych**. Powierzchnia pojedynczej zręby nie powinna przekraczać 15 arów, a jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach — maksymalnie 20 arów, przy czym każdorazowo powinno to wymagać odrębnego uzasadnienia przyrodniczego i gospodarczego. Rozdrobnienie powierzchni zrębów sprzyja zachowaniu ciągłości siedlisk leśnych, ogranicza negatywny wpływ na krajobraz oraz umożliwia skuteczniejszą naturalną odnowę drzewostanu.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Wielkości powierzchni na których prowadzone jest użytkowanie rębne a następnie odnowienie lasu są zdefiniowane w wewnętrznym dokumencie Lasów Państwowych jakim są Zasady Hodowli Lasu. Dokument ten określa ramowo techniczne zasady wykonywania prac w zakresie gospodarki leśnej. Sposoby prowadzenia działań gospodarczych, rodzaje cięć oraz metody odnowienia lasu są dostosowane do warunków siedliskowych, a także struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów. Powierzchnie 0,15 ha lub 0,20 ha wytwarzają dla odnowienia warunki osłony bocznej i częściowo górnej, jako takie nie są zaliczane do zrębów zupełnych. Na powierzchniach o tej wielkości wprowadza się młode pokolenie gatunków liściastych, głównie dębu oraz buka. Dodatkowo w ramach realizacji prac związanych z użytkowaniem rębnym drzewostanów pozostawiane są kępy i grupy drzew oraz pojedyncze drzewa do naturalnego rozkładu.

4. *Postulujemy także **odejście od powszechnego stosowania ogrodzeń wokół młodych nasadzeń**. Grodzenia powinny być stosowane jedynie w sytuacjach wyjątkowych i na możliwie krótki okres, gdy inne, mniej inwazyjne metody ochrony upraw leśnych okażą się niewystarczające. W pierwszej kolejności należy stosować rozwiązania alternatywne, takie jak dobór gatunków bardziej odpornych na zgryzanie, punktowe zabezpieczenia sadzonek, środki odstraszające zwierzynę lub inne metody ograniczające presję zwierzyny bez fragmentowania przestrzeni leśnej.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Grodzenia upraw leśnych są wykonywane w związku z występowaniem wysokich stanów zwierzyny płowej, która powoduje uszkodzenia lub zniszczenie młodego pokolenia drzewostanu. Grodzenia w uprawach leśnych (uprawach i młodnikach) stosuje się do momentu, w którym drzewka osiągną wysokość, zapewniającą im bezpieczeństwo przed zgryzaniem przez zwierzynę, po tym okresie siatka jest demontowana.

5. *Wnosimy również o wprowadzenie w **planie jednoznacznego obowiązku utrzymywania istniejących szlaków spacerowych, turystycznych i rekreacyjnych w stanie umożliwiającym ich bezpieczne użytkowanie przez mieszkańców**. Obejmuje to w szczególności regularne przeglądy stanu szlaków, usuwanie powalonych drzew blokujących przebieg tras oraz ograniczenie prowadzenia prac leśnych powodujących trwałe zniszczenie nawierzchni ścieżek i dróg wykorzystywanych przez użytkowników lasu.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Nadleśnictwo prowadzi działania w zakresie zachowania bezpieczeństwa wzdłuż szlaków turystycznych i rekreacyjnych. Działanie te polegają na corocznym przeglądzie pod kątem bezpieczeństwa oraz ewentualnym usuwaniu drzew stwarzających zagrożenie dla użytkowników szlaków. W przypadku zniszczeń infrastruktury drogowej związanych z działaniami gospodarczymi, nadleśnictwo stara się na bieżąco usuwać ewentualne niedogodności.

6. *Jednocześnie proponujemy wyznaczenie na terenie lasu **sieci ścieżek i szlaków ekologicznych pełniących funkcję edukacyjną i przyrodniczą**. Szlaki takie powinny być prowadzone w sposób minimalizujący ingerencję w środowisko, a ich funkcjonowanie może sprzyjać ukierunkowaniu ruchu turystycznego na wyznaczone trasy, ograniczając presję na inne fragmenty lasu.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Nadleśnictwo w miarę możliwości tworzy ścieżki edukacyjno-przyrodnicze uwzględniając jak najmniejszą ingerencję w środowisko. W projekcie planu urządzania lasu zamieszcza się informacje o elementach infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz obiektach edukacyjnych, lokalizacja takich obiektów wnoszona jest na mapę zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego.

7. *Postulujemy ponadto wzmocnienie zapisów dotyczących **ochrony elementów zwiększających różnorodność biologiczną lasu**, w szczególności poprzez pozostawianie drzew starych, dziuplastych oraz fragmentów martwego drewna w drzewostanach. Elementy te stanowią ważne siedliska dla licznych gatunków organizmów i mają istotne znaczenie dla stabilności ekosystemu leśnego.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Program ochrony przyrody jest składnikiem Planu Urządzenia Lasu, który zawiera wykazy zidentyfikowanych elementów różnorodności na podstawie dostępnych informacji. Powyższy dokument zawiera również wytyczne dotyczące ochrony różnorodności biologicznej w ramach prowadzenia gospodarki leśnej. Ponadto na bieżąco prowadzona jest współpraca z instytucjami ochrony przyrody oraz organizacjami społecznymi.

8. *Wnosimy także o wprowadzenie **stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz terenów wilgotnych, w których nie będą prowadzone zręby zupełne ani intensywne prace z użyciem ciężkiego sprzętu**. Takie rozwiązanie sprzyja ochronie stosunków wodnych, ogranicza erozję gleby oraz zwiększa odporność ekosystemów leśnych na skutki zmian klimatu.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Ochrona stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz terenów wilgotnych jest realizowana w ramach gospodarki leśnej w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Działania w tym zakresie są również przewidziane na podstawie zapisów Instrukcji Ochrony Lasu oraz Zasad Hodowli Lasu.

Stowarzyszenie Orzeł i Reszka

1. *Wnoszę o ustanowienie **stref ochronnych (ekotonów) wzdłuż dróg publicznych oraz oznakowanych szlaków turystycznych i spacerowych o szerokości minimum 30 m liczonej od krawędzi jezdni lub osi ścieżki; przy lokalnych drogach dojazdowych dopuszczalna szerokość minimum 10 m po uzasadnieniu w operacie technicznym. Strefy te należy oznaczyć w mapach gospodarczych PUL i w opisie taksacyjnym wydzieleń. W obrębie stref zakazać prowadzenia***

zrębni zupełnych oraz innych zabiegów powodujących odsłonięcie pasa drzew; dopuszczalne są jedynie zabiegi pielęgnacyjne, sanitarne oraz działania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa użytkowników i przebudową struktury drzewostanu.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Decyzja o kształtowaniu stref ekotonowych podejmowana jest na etapie realizacji planu. W programie ochrony przyrody znajduje się rozdział o kształtowaniu stref ekotonowych. Instrukcja Urządzania Lasu nie przewiduje obecnie technicznej możliwości oznaczania projektowanych stref ekotonowych na mapach gospodarczych.

W programie ochrony przyrody zostanie dodany zapis odnośnie potrzeby kształtowania stref ekotonowych wzdłuż szlaków turystycznych podczas prowadzenia cięć rębnych.

2. *Wnoszę o wyraźny zakaz wykonywania przy szlakach zabiegów prowadzących do istotnego odsłonięcia krawędzi drzewostanu (Masowe przerzedzenia, zręby częściowe odsłaniające skraj), tak aby zachować liniową ciągłość drzewostanu, osłonę krajobrazową i ochronę Mikroklimatu tras.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Decyzja o kształtowaniu stref ekotonowych podejmowana jest na etapie realizacji planu. W programie ochrony przyrody znajduje się rozdział o kształtowaniu stref ekotonowych. Instrukcja Urządzania Lasu nie przewiduje obecnie technicznej możliwości oznaczania projektowanych stref ekotonowych na mapach gospodarczych.

W programie ochrony przyrody zostanie dodany zapis odnośnie potrzeby kształtowania stref ekotonowych wzdłuż szlaków turystycznych podczas prowadzenia cięć rębnych.

3. *Wnoszę o ograniczenie Maksymalnej powierzchni pojedynczej zręby zupełnej do 0,15 ha (15 arów); odstępstwo do 0,20 ha (20 arów) dopuszczalne po sporządzeniu pisemnego uzasadnienia przyrodniczego i gospodarczego oraz zatwierdzeniu przez organ nadzoru. Preferować należy rębnie złożone (gniazdowe, Mozaikowe). W obrębie każdej zręby należy pozostawić biogrupy drzew oraz fragmenty martwego drewna jako elementy odniesienia.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Powierzchnie 0,15 ha lub 0,20 ha wytwarzają dla odnowienia warunki osłony bocznej i częściowo górnej, jako takie nie są zaliczane do zrębów zupełnych. Na powierzchniach o tej wielkości wprowadza się młode pokolenie gatunków liściastych, głównie dębu oraz buka. Dodatkowo w ramach realizacji prac związanych z użytkowaniem rębnym drzewostanów pozostawiane są kępy i grupy drzew oraz pojedyncze drzewa do naturalnego rozkładu. Powierzchnia cięć przeznaczona do odnowienia w ramach rębni dostosowywana jest każdorazowo do wymagań ekologicznych gatunku, który będzie odnawiany. Projektując cięcia rębne, indywidualnie dobiera się metody odnowienia do każdego drzewostanu (pododdziału) po analizie istniejącego składu gatunkowego, w pierwszej kolejności rozpatruje się możliwość wykorzystania odnowienia naturalnego. Gatunki światłożądne takie jak sosna pospolita, która zajmuje ubogie siedliska borowe i borów mieszanych wymaga dostępu do otwartej przestrzeni, większego nasłonecznienia począwszy od pierwszego roku wzrostu. W związku z powyższym w celu odnowienia gatunków światłożądnych i światłolubnych zastosowanie powierzchni 0,15 ha, 0,20 ha nie daje możliwości uzyskania wartościowych odnowień.

4. *Wnoszę o zniesienie stosowania grodzień powierzchniowych (siatka stalowa). Grodzienia dopuszczalne jedynie jako środek ostateczny, na czas określony i udokumentowany. Maksymalny okres grodzienia powierzchniowego: 3 lata; przedłużenie wymaga pisemnego uzasadnienia i corocznej oceny skuteczności. Preferować ochronę indywidualną sadzonek (osłonki biodegradowalne), dobór gatunków odporniejszych na zgryz oraz pozostawianie bazy żerowej wewnątrz odnowień.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Grodzenia upraw leśnych są wykonywane w związku z występowaniem wysokich stanów zwierzyny płowej, która powoduje uszkodzenia lub zniszczenie młodego pokolenia drzewostanu. Grodzenia w uprawach leśnych (uprawach i młodnikach) stosuje się do momentu, w którym drzewka osiągną wysokość, zapewniającą im bezpieczeństwo przed zgryzaniem przez zwierzyną. W miarę możliwości stosuje się również inne metody zabezpieczania upraw i młodników przed zgryzaniem przez zwierzynę.

5. *Wnoszę o wpisanie do PUL obowiązku przywrócenia nawierzchni szlaków i ścieżek do stanu pierwotnego przez wykonawcę prac w terminie 14 dni roboczych od zakończenia prac zrywkowych; nadleśnictwo dokonuje odbioru rekultywacji w terminie 14 dni od zgłoszenia. Zakazać składowania surowca drzewnego w skrajni szlaków oraz prowadzenia zrywki bezpośrednio po przebiegu szlaków; w okresach niskiej nośności gruntu zabronić stosowania ciężkiego sprzętu (forwardery, harvestery) na przebiegu szlaków. W strefach rekreacyjnych preferować metody minimalizujące ślady prac (praca ręczna, lekkie maszyny z podkładami).*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Planowanie urządzeniowe nie określa warunków technicznych pozyskania i zrywki drewna oraz ich terminów. Decyzje podejmowane są na etapie realizacji wskazań gospodarczych.

6. *Wnoszę o sieć korytarzy ekologicznych, strefy przyciekowe i migracji fauny. Wyznaczyć sieć korytarzy ekologicznych o szerokości minimum 50 m, łączących starodrzewy, tereny podmokłe i biogrupy; korytarze należy oznaczyć na mapach PUL i trwale wyłączyć z użytkowania rębego. Korytarze muszą zapewniać ciągłość przestrzenną i funkcjonalną dla migracji fauny; ich przebieg, szerokość i parametry funkcjonalne należy opisać w operacie technicznym mapy i współrzędne). Wzdłuż cieków wodnych i terenów wilgotnych ustanowić strefy buforowe minimum 20 m, wolne od rębni zupełnych i intensywnych prac z użyciem ciężkiego sprzętu.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Wykonywana do projektu PUL strategiczna ocena oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 zawiera, między innymi zobrazowanie gruntów nadleśnictwa na tle sieci korytarzy ekologicznych. Planowanie urządzeniowe uwzględnia ich przebieg. Zakres tematyczny map i ich opis techniczny został określony w IUL. Wyznaczanie sieci korytarzy ekologicznych nie jest przedmiotem planowania urządzeniowego. Zasady pozostawiania na etapie realizacji planu urządzenia lasu stref buforowych oraz ekotonowych i ich kształtowanie zostały opisane w programie ochrony przyrody stanowiącym część planu urządzenia lasu.

7. *Wnoszę o obowiązek pozostawiania martwego drewna i drzew biocenotycznych: minimum 10 m³ martwego drewna na 1 ha w każdym wydzieleniu leśnym; dla obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej wartość referencyjna: 15 m³/ha. Ponadto pozostawić co najmniej 2 drzewa biocenotyczne na 1 ha (np. stare, dziuplaste, martwe stojące); docelowo dążyć do utrzymania 3–5% powierzchni drzewostanu jako stref pozostawienia wyłączonych z użytkowania aż do naturalnego rozpadu. Kryteria kwalifikacji drzew biocenotycznych (wiek, pierśnica, obecność dziupli) określi operat techniczny; wybór egzemplarzy musi być udokumentowany taksacyjnie.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

W ramach realizacji prac gospodarczych pozostawiane są kępy i grupy drzew oraz pojedyncze drzewa do naturalnego rozkładu na etapie realizacji cięć rębnych. Pozostawianie powierzchni drzewostanu jako kępy ekologiczne, wyłączone z użytkowania minimum 10% na powierzchniach zrębowych zostało odzwierciedlone w zaprojektowanej intensywności cięć (użytkowanie max. 90% miąższości). Dodatkowo RDLP w Radomiu posiada wewnętrzną procedurę oznaczania oraz inwentaryzacji drzew biocenotycznych (Zarządzenie nr 3/2021). Praktyką od ponad 20 lat w Lasach Państwowych jest pozostawianie części drzew martwych i zamierających. Wielkość

zasobów drewna martwego oraz potencjał do jego pozostania uzależniona jest od wielu czynników tj. wieku drzewostanu, jego zasobności oraz tempa wydzielania (zamierania), w związku z powyższym osiągnięcie wskazanych parametrów w każdym wydzieleniu leśnym nie jest możliwe.

8. *Wnoszę o wprowadzenie obowiązku utrzymania szlaków: przegląd stanu tras min. raz w roku przed sezonem turystycznym oraz usuwanie powalonych drzew lub przeszkód blokujących przebieg tras w terminie 14 dni roboczych od wykrycia lub zgłoszenia; przeglądy i usunięcia dokumentować w ewidencji nadleśnictwa.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Nadleśnictwo prowadzi na bieżąco działania w zakresie zachowania bezpieczeństwa wzdłuż szlaków turystycznych i rekreacyjnych. Działanie te polegają na corocznym przeglądzie pod kątem bezpieczeństwa oraz ewentualnym usuwaniu drzew stwarzających zagrożenie dla użytkowników szlaków. W przypadku zniszczeń infrastruktury drogowej związanych z działaniami gospodarczymi, nadleśnictwo stara się na bieżąco usuwać ewentualne niedogodności. Zakres opisany we wniosku nie jest elementem planowania urządzeniowego.

9. *Wnoszę o ustanowienie mechanizmu przyjmowania zgłoszeń mieszkańców (formularz online, adres e-mail, numer telefonu) oraz deklarowany termin odpowiedzi i podjęcia działań do 14 dni roboczych; nadleśnictwo prowadzi rejestr zgłoszeń i informuje zgłaszającego o wyniku sprawy.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Zarówno w Nadleśnictwie Radom, jak też w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu zostały powołane osoby pełniące funkcję konsultantów ds. kontaktów społecznych. Dane kontaktowe są dostępne na stronach internetowych Nadleśnictwa oraz RDLP.

10. *Wnoszę o dołączenie do PUL krótkiego zapisu uzasadniającego ochronę krajobrazową i rekreacyjną lasu: ochrona pasów przy szlakach, ograniczenie odsłaniania drzewostanu oraz utrzymanie estetyki i komfortu użytkowników są warunkiem społecznej akceptacji gospodarki leśnej.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 sporządzana do projektu PUL analizuje i ocenia potencjalny wpływ planowanych działań w zakresie gospodarki leśnej na ochronę krajobrazu. W programie ochrony przyrody stanowiącej część planu urządzenia lasu opisano kierunki w zakresie kształtowania stref ekotonowych, granicy polno-leśnej oraz innych elementów krajobrazu i rekreacji. W ramach planu urządzenia lasu tworzona jest również mapa zagospodarowania rekreacyjnego i turystycznego lasu.

11. *Wnoszę o wprowadzenie działań na rzecz małej retencji wodnej: wyznaczenie i oznaczenie w operacie technicznym sieci obiektów małej retencji (oczka wodne, stawy, progi i spiętrzenia w rowach zrywkowych, zagłębienia retencyjne) priorytetowo w zlewniach narażonych na erozję i o niskiej retencji naturalnej; lokalizacje oznaczyć na mapach PUL. Prace retencyjne realizować zgodnie z zasadami minimalnej ingerencji, z użyciem naturalnych materiałów, z uwzględnieniem migracji organizmów wodnych oraz po przeprowadzeniu oceny hydrologicznej. Zabronić odwodniania torfowisk i mokradeł; w obszarach z glebami organicznymi priorytetem jest przywracanie naturalnego poziomu wód gruntowych. Wprowadzić obowiązek monitoringu efektywności obiektów retencyjnych (pomiar poziomu wód, obserwacja roślinności) oraz coroczne raportowanie wyników w ramach PUL.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Projekt PUL nie wyznacza szczegółowych działań w zakresie gospodarki wodnej. Tego typu działania realizowane są w ramach odrębnych, zewnętrznych programów, projektów oraz inicjatyw. Jednocześnie informujemy, że Nadleśnictwo Radom posiada aktualne studium hydrologiczne, sporządzone w 2025 roku, które stanowi podstawę do planowania i wdrażania działań związanych z retencją wodną oraz kształtowaniem stosunków wodnych na jego terenie.

Stowarzyszenie Lepszy Radom

Dzień dobry odnośnie konsultacji społecznych ws planu urządzania lasu chciałbym zgłosić pisemne uwagi dotyczące Lasu Kapturskiego. Uważam ,że już w tej chwili wycinka w Lesie Kapturskim jest nadmiernie prowadzona, powstają gołe połacie bez drzew a jedynie z krzakami. W wyniku tej wycinki Las Kapturski traci charakter zielonych płuc Radomia. Na przedstawionych przez nadleśnictwo mapach z prognozami widać zbyt dużo pól oznaczonych jako rębnie i trzebieże. Stowarzyszenie Lepszy Radom nie zgadza się na tak nadmierną wycinkę Lasu Kapturskiego. Na przestrzeni kilku lat ten las bardzo się zmienił niestety na niekorzyść. Wielu mieszkańców nie godzi się na to co robicie z Lasem Kapturkiem. Jeśli będzie trzeba będziemy prowadzić akcje i protesty. STOP wycinie w Lesie Kapturskim.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Zgodnie z zapisami przyjętymi w projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Radom na lata 2026-2035 teren kompleksu leśnego Kaptur został w całości objęty zasięgiem lasów o zwiększonej funkcji społecznej i zakwalifikowany do tzw. strefy intensywnego oddziaływania społecznego. Powyższa decyzja została podjęta, między innymi, w oparciu o prace Zespołu Lokalnej Współpracy składającego się z przedstawicieli lokalnej społeczności. Zadania gospodarcze zapisane w projekcie PUL dla tego kompleksu leśnego, mają w pierwszym rzędzie zabezpieczyć bezpieczeństwo przebywających tam osób oraz zachować ciągłość i estetykę krajobrazu leśnego. Prace gospodarcze związane z niezbędną przebudową drzewostanów w kierunku składów gatunkowych z przewagą gatunków drzew liściastych zostały rozłożone na wiele lat. Prowadzenie przebudowy drzewostanów polegające na dostosowaniu składów gatunkowych do właściwego siedliska jest związane z realizacją obowiązków wynikających z ustawy o lasach. Plan urządzenia lasu przewiduje zastosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia. Wzdłuż szlaków turystycznych oraz tras spacerowych zostaną zachowane właściwe strefy ekotonowe.

Mieszkaniec i użytkownik Lasu Kapturskiego, Zespół Konsultacyjny ds. Współpracy Samorządu z Organizacjami Pozarządowymi przy prezydencie miasta Radomia, Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Radomskiej oraz Stowarzyszenie Droga Mleczna

W związku z wyłożeniem do publicznego wglądu projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Radom na lata 2026–2035 chciałbym przekazać uwagi dotyczące kompleksu Kaptur, czyli Lasu Kapturskiego.

Piszę w duchu współpracy i z przekonaniem, że również Państwu zależy na takim prowadzeniu gospodarki leśnej, które jak najlepiej łączy trwałość lasu, cele przyrodnicze oraz potrzeby mieszkańców. Właśnie dlatego chciałbym zwrócić uwagę na wyjątkową rolę, jaką Las Kapturski pełni w Radomiu.

Jest to największy i zarazem jedyny tak istotny kompleks leśny położony w granicach miasta, intensywnie wykorzystywany przez mieszkańców do codziennej rekreacji, spacerów, biegania, edukacji przyrodniczej, wydarzeń sportowych i działań społeczno-kulturalnych. Sam projekt PUL potwierdza szczególną rangę tego obszaru, zaliczając kompleks „Kaptur” do stref intensywnego oddziaływania społecznego. W mojej ocenie powinno to znaleźć wyrażne przełożenie na sposób prowadzenia prac gospodarczych w tym miejscu.

Las Kapturski nie powinien być traktowany w taki sam sposób jak kompleksy leśne o znacznie mniejszym znaczeniu społecznym. Jego wartość tworzą nie tylko same drzewa, ale również charakter tego miejsca: zróżnicowana topografia, dojrzały drzewostan, poczucie ciągłości krajobrazu, czytelne punkty orientacyjne oraz wrażenie obcowania z lasem naturalnym i dojrzałym. W ubiegłym roku usunięte zostały charakterystyczne, zdeformowane drzewa pełniące funkcję rozpoznawalnych punktów orientacyjnych i ważnych elementów krajobrazu wykorzystywanych podczas wielu imprez odbywających się w lesie. Z perspektywy mieszkańców jest to odczuwalna strata. Dlatego wnoszę, aby przy planowaniu i realizacji prac uwzględniać nie tylko wartość surowcową drzew, ale także ich wartość społeczną, krajobrazową, edukacyjną.

Wnoszę również o bardziej zachowawcze podejście do cięć, zwłaszcza w odniesieniu do starodrzewu, oraz o pozostawianie części drzew także z myślą o tworzeniu starodrzewia w przyszłości. W przypadku Lasu Kapturskiego szczególne znaczenie ma pozostawianie – w możliwie szerokim zakresie – pojedynczych drzew, grup drzew i kęp ekologicznych wszędzie tam, gdzie jest to możliwe i bezpieczne.

Chciałbym również podkreślić znaczenie zdrowotne tego obszaru. Dostęp do zróżnicowanego, dojrzałego lasu w granicach miasta stanowi realny element profilaktyki zdrowotnej, zarówno fizycznej, jak i psychicznej. Tereny zielone tej jakości wpływają na ograniczanie stresu, wspieranie dobrostanu, aktywność mieszkańców i ogólną jakość życia. Mają też coraz większe znaczenie dla atrakcyjności miasta jako miejsca do życia i budowania jego pozytywnego wizerunku.

W związku z powyższym zwracam się z prośbą o:

- 1. możliwie ochronne i zachowawcze prowadzenie gospodarki leśnej w kompleksie Kaptur;*
- 2. ograniczanie skali cięć w miejscach szczególnie intensywnie użytkowanych społecznie;*
- 3. zachowanie drzew o wartości krajobrazowej, orientacyjnej i społecznej, nawet jeśli nie przedstawiają większej wartości surowcowej;*
- 4. ochronę istniejącego starodrzewu oraz pozostawianie części drzew na cele tworzenia starodrzewia w przyszłości;*
- 5. pozostawianie kęp ekologicznych i pojedynczych drzew w możliwie szerokim zakresie;*
- 6. uwzględnianie funkcji zdrowotnej, rekreacyjnej i społecznej lasu przy planowaniu zabiegów;*
- 7. rozwijanie dialogu z lokalnymi organizacjami pozarządowymi i aktywnymi użytkownikami lasu przed planowaniem prac w najbardziej wrażliwych częściach kompleksu.*

W Radomiu działa wiele organizacji i środowisk lokalnych, które chętnie włączają się w taki dialog i pomogą wskazać miejsca szczególnie ważne dla mieszkańców. Taka współpraca mogłaby pomóc lepiej godzić cele gospodarki leśnej z oczekiwaniami społecznymi i budować zaufanie wokół działań prowadzonych w Lesie Kapturskim.

Uwagi te zgłaszam zarówno jako mieszkaniec i użytkownik Lasu Kapturskiego, jak również jako osoba zaangażowana społecznie – członek Zespołu Konsultacyjnego ds. Współpracy Samorządu z Organizacjami Pozarządowymi przy prezydencie miasta Radomia, członek Lokalnej Organizacji Turystycznej Ziemi Radomskiej oraz członek zarządu Stowarzyszenia Droga Mleczna.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Kompleks leśny Kaptur został zaliczony do lasów o zwiększonej funkcji społecznej. W oparciu o działania Zespołu Lokalnej Współpracy ustanowiono tutaj strefę intensywnego oddziaływania społecznego. Rodzaje zabiegów gospodarczych zostały dostosowane do pełnionej funkcji społecznej. Nastąpiła zmiana rębni z gniazdowych (III) na stopniowe (IV) z wydłużonym okresem odnowienia. Oznacza to, że cięcia niezbędne do przeprowadzenia przebudowy drzewostanu do składu gatunkowego i struktury zgodnej z potencjałem siedliska, będą wykonywane stopniowo w ciągu kilkudziesięciu lat.

Drzewa wyróżniające się swoim pokrojem, wiekiem lub innymi cechami są pozostawiane bez ingerencji jako, tak zwane drzewa biocenotyczne, które nie podlegają usuwaniu aż do naturalnego obumarcia. Ponadto na etapie realizacji prac gospodarczych związanych z cięciami rębnymi pozostawiane są kępy i grupy drzew oraz pojedyncze drzewa do naturalnego zamarcia.

Zaliczenie kompleksu leśnego Kaptur do lasów o zwiększonej funkcji społecznej sprawia, że wartość krajobrazowa tego obszaru stanowi jedną z podstawowych przesłanek branych pod uwagę w ramach prowadzenia gospodarki leśnej.

II. Sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko na podstawie zakresu i stopnia szczegółowości uzgodnionego z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie - uzgodnienie WOOS-III.411.323.2023.JD z dnia 02.10.2023 r.

Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Podczas sporządzania Prognozy zastosowano metody polegające na analizie danych zamieszczonych w projekcie Planu w szczególności baz danych opisów taksacyjnych, danych przyrodniczych i warstw numerycznych. Informacje o występowaniu gatunków uzyskano z inwentaryzacji LP, z Nadleśnictwa, opracowań zewnętrznych, w tym dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody, oraz obserwacji w trakcie prac terenowych przy sporządzeniu projektu Planu. Ocenę wyników analiz oparto głównie na wiedzy eksperckiej oraz informacjach zawartych w stosownych publikacjach naukowych, których listę zamieszczono na końcu opracowania. Plan urządzenia lasu zawiera treści określone i wymagane w Instrukcji urządzania lasu. Składa się on z elaboratu, opisów taksacyjnych, programu ochrony przyrody, wykazów szczegółowych oraz map o różnej skali i treści. Głównym celem projektu Planu jest prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, tj. zgodnie z ustawą o lasach, gospodarki „zmierzającej do ukształtowania struktury lasów i wykorzystania lasów w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego i zdolności do wypełniania teraz i w przyszłości wszystkich ważnych funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych, bez szkody dla innych ekosystemów”. Projekt spełnia wymogi określone w ustawie o ochronie przyrody, dyrektywach wspólnotowych, konwencjach, programach i politykach, tym samym realizuje cele ochrony środowiska zawarte w tych dokumentach. W toku analiz nie stwierdzono, aby wpływ ustaleń projektu Planu negatywnie oddziaływał na środowisko lub, w powiązaniu z innymi dokumentami, mógł zwiększać negatywnie oddziaływanie wynikające z innych planów, strategii lub projektów w obszarze objętym opracowaniem.

Projekt Planu nie zawiera zapisów wyznaczających ramy do realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Brak realizacji projektu Planu mógłby nieść za sobą skutki społeczne, ekonomiczne i przyrodnicze. Sporządzanie projektu Planu jest wymogiem ustawowym, z którego nie można zrezygnować. Brak realizacji projektu Planu mogłoby spowodować niekontrolowane użytkowanie zasobów drzewnych, opóźnienie w procesach przebudowy drzewostanów,

ekspansję gatunków obcych, zanikanie cennych siedlisk antropogenicznych i specyficznych nisz ekologicznych oraz ograniczenie dostaw na rynek cennego surowca odnawialnego, jakim jest drewno. W ramach oddziaływania ustaleń projektu Planu na środowisko przeanalizowano:

- oddziaływanie na formy ochrony przyrody – nie stwierdzono, aby zaprojektowane działania miały negatywny wpływ na cele ochrony rezerwatów, obszarów Natura 2000, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych i pomników przyrody znajdujących się na gruntach nadleśnictwa oraz w ich sąsiedztwie,
- oddziaływanie na ludzi - stwierdzono brak negatywnego oddziaływania zapisów projektu Planu;
- oddziaływanie na różnorodność biologiczną na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym – nie stwierdzono, by zapisy projektu Planu mogły znacząco negatywnie oddziaływać na różnorodność biologiczną;
- oddziaływanie na chronione gatunki – realizacja zapisów projektu Planu, przy uwzględnieniu zaleceń wynikających z Programu ochrony przyrody, nie wpłynie negatywnie na populacje chronionych gatunków;
- oddziaływanie na wodę – ustalenia projektu Planu nie wpłyną negatywnie na stan wód znajdujących się na terenie Nadleśnictwa;
- oddziaływanie na powietrze – ustalenia projektu Planu nie wpłyną negatywnie na stan powietrza;
- oddziaływanie na powierzchnię ziemi – nie stwierdzono, aby projekt Planu negatywnie oddziaływał na powierzchnię ziemi;
- oddziaływanie na krajobraz – postrzeganie krajobrazu jest rzeczą subiektywną, dlatego zmiany powstające w efekcie realizacji projektu Planu mogą być oceniane, w różny sposób. Należy jednak zaznaczyć, że zaplanowane wskazania, gospodarcze w żadnym przypadku nie spowodują trwałych przekształceń, krajobrazu. Część działań (rębnie) może wywoływać wrażenie zaburzeń, szczególnie w zakresie estetyki przestrzeni, jednak jest to oddziaływanie krótko lub, średniookresowe na ograniczonym obszarze. Nadrzędnym celem projektu Planu, jest zachowanie lasów i powierzchni leśnych. Skumulowany efekt, zaprojektowanych działań to utrzymanie lub poprawa struktury przestrzennej, zróżnicowania wiekowego i gatunkowego drzewostanów z całym bogactwem, ekosystemów im towarzyszących. Dlatego ustalono, że łączne i długoterminowe oddziaływanie projektu Planu na krajobraz jest pozytywne,

- oddziaływanie na klimat – oceniono, że Plan oddziałuje nieznacznie pozytywnie na klimat ze względu na kształtowanie ekosystemu leśnego, który w widoczny sposób wpływa na łagodzenie warunków klimatycznych, oraz ze względu na to, iż powiększanie się zasobów drzewnych zwiększa asymilację dwutlenku węgla z atmosfery;

- oddziaływanie na zasoby naturalne – głównym celem planowania urządzeniowego jest zapewnienie trwałości i ciągłości użytkowania zasobów przyrodniczych, głównie odnawialnego surowca, jakim jest drewno. Realizacja projektu Planu zapewnia zachowanie zasobów drzewnych, a więc wpływ Planu jest w tym aspekcie pozytywny;

- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – nie stwierdzono negatywnego oddziaływania w tym zakresie.

Analizę rozwiązań alternatywnych i wybór najkorzystniejszego wariantu prowadzono podczas całego procesu planistycznego. Wariantowanie terminowe i technologiczne było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w Programie ochrony przyrody, natomiast wariantowanie lokalizacyjne – na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów projektu Planu odbywał się podczas zorganizowanych spotkań: Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej. Generalny wniosek z niniejszej Prognozy można sformułować następująco: **Plan urządzenia lasu nie wpływa negatywnie na środowisko.**

III. Uzyskano opinię w sprawie projektu planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania na środowisko tego planu od właściwego organu tj.: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo WOOS-II.410.150.2026.JD.2 z dnia 08.04.2026 r.). W opinii organ stwierdza brak znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko przedłożonego projektu planu.

IV. Zasięg lasów o zwiększonej funkcji społecznej oraz sposób ich zagospodarowania został wypracowany z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy powołanym przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu zgodnie z Zarządzeniem nr 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 5 lipca 2022 r.

V. Ze względu na charakter gospodarki leśnej oraz położenie Nadleśnictwa Radom nie przeprowadzono postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

VI. W celu monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu proponuje się:

- kontrole okresowe prowadzone przez Inspekcję Lasów Państwowych w cyklu

10-letnim (terminy i zakres kontroli ustala Dyrektor Generalny LP);

- powiązanie kontroli wewnętrznej LP z monitoringiem państwowym (w celu spełnienia wymogów w zakresie nadzoru i raportowania, wynikających z potrzeb ochrony obszarów Natura 2000);

- ocena potencjalnego wpływu zabiegów gospodarczych na bioróżnorodność środowiska prowadzona obligatoryjnie w leśnictwach w czasie prowadzenia czynności gospodarczych na danej powierzchni (Wytyczne dotyczące działań mających na celu zachowanie i wzbogacenie różnorodności biologicznej środowiska leśnego);

Ponadto:

- kontrole bieżące i problemowe wykonywane przez wydziały merytoryczne RDLP;
- kontrole bieżące w leśnictwach dokonywane przez kierownictwo Nadleśnictwa;
- monitoring długookresowy, wykazany w ramach analizy gospodarki leśnej w minionym okresie, sporządzanej na zakończenie cyklu 10-cio letniego obowiązywania PUL;
- coroczna analiza użytkowania głównego grubizny w Nadleśnictwie.

Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Proces tworzenia projektu Planu zawierał w sobie elementy analizy i wyboru wariantów alternatywnych, których efektem jest kształt zapisów zapewniający realizację założonych celów przy minimalizacji skutków negatywnych. Wariantowanie może się odbywać poprzez rozpatrywanie możliwości lokalizacji zabiegów, ich czasowego wykonania oraz technicznych sposobów realizacji. Sporządzanie projektu Planu podlega wariantowaniu już na etapie ustalania wytycznych do wykonania prac urządzeniowych. Polega to na wyborze dla ustalonych typów lasu (siedliskowe typy lasu, planowany cel hodowlany) odpowiednich sposobów zagospodarowania, składów gatunkowych upraw i typów drzewostanów. Wybór ten został dokonany na etapie KZP w trakcie dyskusji z udziałem społeczeństwa. Ustalenia KZP zostały zapisane w protokole zamieszczonym w Elaboracie. Składy gatunkowe upraw na siedliskach chronionych są dyskutowane i korygowane również na NTG, po zakończeniu prac urządzeniowych. Protokół z NTG także znajdzie się w Elaboracie.

Kolejnym sposobem wariantowania jest ustalanie rozmiaru cięć.

Sporządzanie planu cięć jest cyklem procesów, w trakcie których następuje ustalenie dominujących celów i funkcji w każdym drzewostanie oraz zaproponowanie najwłaściwszego postępowania gospodarczego. Początkowy projekt planu cięć był weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, oczekiwaniami społecznymi, a także zasadami planowania. Kolejne przybliżenia i wybory wariantów planu cięć doprowadziły ostatecznie do uzyskania takiej jego wersji, która w sposób optymalny uwzględnia wymogi różnych grup społecznych, środowiska oraz gospodarki leśnej w odniesieniu do ustalonych funkcji lasu i celów projektu Planu.

Wariantowanie czasowe w projekcie Planu ma ograniczone zastosowanie. Zgodnie z Instrukcją urządzania lasu planowanie urzędzeniowe nie uwzględnia potrzeby wskazywania terminów wykonywania poszczególnych zabiegów zarówno w ramach pory roku jak i w ramach 10-lecia. Jednakże, ponieważ wykonanie niektórych zabiegów w nieodpowiedniej porze może wpływać negatywnie na pewne elementy środowiska, przyjęto zasadę, że w projekcie Planu zamieszcza się wskazania dotyczące optymalnego terminu wykonania cięć. Nie przyporządkowuje się tego terminu do konkretnej pozycji w planie cięć, ale jako ogólne zalecenia dotyczące wykonywania zabiegów, zamieszczone zostało w Programie ochrony przyrody. Zalecenia te zapisane są w odniesieniu do grup wydzieleni, dla których stwierdzono taką potrzebę (np. ochrona wokół stanowisk i siedlisk ptaków i zwierząt).

Zasadnicze wariantowanie projektu Planu pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia Programu ochrony przyrody. W programie zamieszczono zapisy modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej, których to zapisów ze względów technicznych (ograniczenia możliwości bazy danych SILP) nie dało się umieścić w zasadniczej treści planów cięć, planów użytkowania przedrębne i planów hodowli.

Formą wariantowania projektu Planu jest również przeprowadzenie NTG, która oceni projekt Planu oraz dokona wyboru zaproponowanych metod postępowania i przyjęcia wskaźników gospodarki leśnej. W Programie ochrony przyrody zamieszczono również szczegółowy opis obiektów cennych kulturowo oraz walorów przyrodniczych występujących na terenie Nadleśnictwa. Ich lokalizację wprowadzono do bazy danych oraz naniesiono na mapy (z uwzględnieniem nieujawniania danych wrażliwych). W odniesieniu do nich zaproponowano modyfikacje zaplanowanych działań gospodarczych, jeśli standardowa realizacja mogłyby wpłynąć negatywnie na ich stan. Modyfikacje i zalecenia zostały opisane

przy omawianiu poszczególnych typów obiektów oraz zamieszczone w sekcji Plan działań w zakresie ochrony przyrody. Umożliwia to wariantowanie zapisów PUL także w trakcie jego obowiązywania, w przypadku pojawienia się nowych informacji, obserwacji lub stwierdzeń z zakresu ochrony przyrody i dziedzictwa historyczno-kulturowego.

Przyjęty wariant postępowania gospodarczego w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Radom na okres 2026-2035, wskazuje, na brak znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko, zwłaszcza w zakresie zapewnienia właściwego stanu ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Roman Wróblewski
zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej
/podpisano elektronicznie/